

Vil myndighetene norsk hesteavl til livs?

Av Fredrik Eng, leder i Veikle Balder. En interesseorganisasjon for kaldblodstraveren

Artikkelen først publisert i avisa Nationens nettutgave 23.oktober 2019 og i papirutgaven 28.oktober 2019. Gjengitt med tillatelse av forfatter og Nationen.

De særnorske hesterasene har myndighetene et spesielt ansvar for. Vi har forpliktet oss til dette gjennom nasjonale og internasjonale avtaler. Forslag om spillgrenser vil fjerne mye av inntektsgrunnlaget for hestenæringen/hestesporten i Norge. Det er alvorlig. Forslaget må frafalles, evt må man stimulere hestenæringen på andre måter.

Hestenæringen i Norge

I Norge har vi omkring 100000 hester. Hestens posisjon i samfunnet har gjennomgått store endringer de siste årene fra å være en del av landbruket til å være en rekreasjonsvenn. Hestenæringen og –sporten har et stort potensiale for større verdiskapning og Regjeringen utga i 2018 en nasjonal hesteveileder. Verdiskapningen fra hestenæringen er estimert til i underkant av 8 milliarder kroner og sysselsetter ca 16500 årsverk.

De særnorske hesterasene

I Norge har vi 4 særnorske hesteraser. Fjording, nordlandshest/lyngshest, dølahest og kaldblodstraver. Hesterasene har ulike bruksområder. Det er bare kaldblodstraveren som brukes innen travsporten. Felles for alle rasene er at de er små populasjoner som i sin tur gir innavlsutfordringer. Norsk Hestesenter er ansvarlig avlsorganisasjon for de tre første rasene mens Det Norske Travelskap er ansvarlig avlsorganisasjon for kaldblodstraveren. Det er et viktig samfunnsansvar å ta vare på disse rasene. Hvis rammebetingelsene for hestenæringen blir dårligere vil disse populasjonene med all sannsynlighet bli mindre og innavlstrykket større.

Norsk Rikstoto

Inntektsgrunnlaget til hestesporten i Norge er fra spill. Norsk Rikstoto har enerett på hestespill i Norge. Norsk Rikstoto er en frittstående næringsdrivende stiftelse som er stiftet av Det Norske Travelskap og Norsk Jockeyklubb.

Når hester starter i løp i Norge, konkurrerer de om pengepremier. Hovedregelen er at minimum halvparten av alle som starter, skal få med seg en pengepremie. Det er inntektene Norsk Rikstoto får fra spillene som finansierer størsteparten av summen som deles ut til hesteeierne, men det er likevel spillerne som stikker av med den aller største kaka. Av en

omsetning på 3,6 milliarder kroner i 2018 ble det betalt ut nesten 2,5 milliarder kroner til spillerne i form av premier som gevinst på hestespill.

Norsk Rikstoto betalte i 2018 3,7% av brutto omsetning til staten i totalisatoravgift. Dette utgjorde ca 135 millioner kroner.

Norsk Rikstoto er den økonomiske motoren i norsk hestesport. Det er spill på hest som gir Norsk Rikstoto inntekter, og hele overskuddet går tilbake til norsk hestesport. I 2018 ble det overført mer enn 500 millioner kroner til dette formålet. Pengene går til blant annet barneidrett, utdanning, avl, forskning, hestevelferd og hest i terapi.

Tapsgrenser

Landbruks og Matdepartementet utreder nå å innføre tapsgrenser på hestespill for å unngå spillavhengighet. Det er estimert at tapsgrenser vil redusere Norsk Rikstotos omsetning betydelig, kanskje vil omsetningen halveres.

Hvis man ønsker at hesten skal ha en naturlig plass i Norge må man gi næringen tilfredsstillende vilkår. Tapsgrenser truer nå inntektene til Norsk Rikstoto. Utfra et folkehelseperspektiv kan man forstå tanken bak dette, men man må være klar over at man står i fare for å ofre hele næringen på tapsgrensens alter. Veikle Balder ønsker en ansvarlig spillpolitikk men vi kan ikke akseptere at hele hestenæringen marginaliseres på bakgrunn av dette tiltaket uten at man kjenner folkehelsegevinsten av det eller har alternative finansieringsordninger for næringen. *Vi oppfordrer myndighetene til grundig å utrede dette samt å fjerne totalisatoravgiften i sin helhet slik at midlene kan komme hestenæringen til gode.* Hestenæringen er viktig for folket, i dag og i framtiden. Hestenæringen trenger forutsigbare betingelser for å løse sitt oppdrag samt å ta vare på viktig genetisk materiale.

Jeg tror hesten kommer til å få en enda viktigere posisjon når samfunnet moderniseres og digitaliseres ytterligere. Jeg er faktisk sikker på at hesten har sin berettigelse i enda større grad om 50 år enn i dag. Behovet for å omgås, lede, samarbeide med og få styrke og trøst hos en firbent venn er viktig for de unge i dag og ikke minst i framtiden.